

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В ИФТТ-БАН

(приета от НС на 08. юни 2023 г., изм. и доп. протокол № 21 от 09.10.2025 г.)

Преамбюл

Тазя методика заедно с правилниците на ИФТТ-БАН и ЦО-БАН представлява нормативната база за дейността на Комисията за вътрешен одит за оценка на качеството на обучението по докторските програми, по които ИФТТ е акредитиран да обучава докторанти.

Раздел първи

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В ИФТТ-БАН

Системата за управление и оценка на качеството на обучение на докторантите в ИФТТ-БАН се подчинява на следните основни принципи:

1. Поддържане на високо качество на образователната дейност, като се спазват законовата рамка и нормативните изисквания към всички етапи от обучението на докторанта в съответствие със Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, правилниците за неговото прилагане и Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет на БАН.
2. Осигуряване на високо качество на научните изследвания чрез регулярна оценка на научния състав на звеното.
3. Поддържане на научния потенциал в дадено научно направление чрез необходимата численост на хабилитирания академичен състав.
4. Осигуряване на атрактивна среда за изследвания в ИФТТ-БАН при следните показатели:
 - 4.1. Наличие на модерна научна инфраструктура.
 - 4.2. Възможности за кариерно развитие в съответствие с Европейската харта на изследователите и Правилника за дейността на ЦО - БАН.
 - 4.3. Оптимални и безопасни условия на труд в работните помещения в съответствие с изискванията на нормативните актове.
 - 4.4. Съвременно интердисциплинарно обучение на докторантите чрез използване на системата от курсове на Центъра за обучение при БАН за допълване и обогатяване на различните изследователските дисциплини.
 - 4.5. Сътрудничеството с ВУЗ за обмен на добри практики и идеи, свързани с мониторинг и повишаване на качеството на обучение на докторанти.
 - 4.6. Възможности на докторантите за участие в международни изследователски мрежи и докторантски програми както и в Програмата Еразъм +.

4.7. Обучение на докторантите за работа в екип, участие и управление на научни проекти, предприемачество, управление на правата върху интелектуалната собственост, научна етика, стандартизация, връзки с бизнеса и др.

5. Осъществяване на периодичен контрол и оценяване на качеството на обучение по акредитираните докторски програми чрез анализ на препоръките на НАОА и тяхното изпълнение.

6. Ясно дефиниране на отговорностите на докторанта и на неговия научен ръководител. Насърчаване на етични отношения и взаимно уважение между ръководител и докторант.

7. Контрол при изработване на дисертационен труд и публикуване на научни статии на докторанта с оглед избягването на случаи на измами и плагиатство.

8. Даване възможност на докторантите да участват с мнения и предложения в усъвършенстването на докторските програми.

Раздел втори

КОНТРОЛ И ОЦЕНЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В ИФТТ-БАН И МЕТОДОЛОГИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТИ

Процесът на контрол и оценяване на докторските програми протича на база текущ мониторинг и периодични вътрешни одити от Комисията за вътрешни одити на докторските програми в ИФТТ – БАН. За извършването на всеки конкретен вътрешен одит Комисията определя от своя състав одиторска група, която трябва да се ръководи от лице с експертност в областта на одитираната докторска програма.

Вътрешният одит включва:

1. Анализ на препоръките, направени при предходната акредитация по докторските програми в ИФТТ-БАН от НАОА и контрол на тяхното изпълнение.

2. Осигуряване съответствието на мисията и просветителските цели на ИФТТ-БАН със съдържанието на докторските програми. Проверка и оценяване съответствието на обучението в докторските програми с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет при БАН, както и на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

3. Проверка за наличие на устойчива организация за съхраняване и работа с документацията по докторските програми; контрол на процедурите по зачисляване и отчисляване и администриране обучението на докторантите.

4. Контрол на изпълнението на индивидуалните планове на докторантите и научното им ръководство, използването на възможностите, предоставяни от ЦО-БАН. Преглед на документацията за обучението по ДП, включващ: квалификационна характеристика и учебен план на докторската програма, учебни програми на всички дисциплини, възможности за мобилност, курсове и семинари, включени в учебния план на докторската програма и придобитите сертификати.

5. Оценка на обучението чрез анализ и контрол на редовността на подаваните отчети от различните видове докторанти, а също и докладите на докторантите в писмен и/или устен вид на лабораторни и институтски семинари.
6. Анализ на резултатите от периодично провеждано анкетно проучване сред докторантите относно: организацията на учебната работа; удовлетвореността от подкрепата от научния ръководител и административното обслужване; възможностите за участие в научни форуми и удовлетвореността от предоставените условия за обучение и провеждане на научни изследвания.
7. Контрол на непрекъснатото спазване на мерките за борба с плагиатството и достъпността на съответните технически средства за това в ИФТТ-БАН.
8. Събиране на информация и анализ на документацията по текущите докторски програми, включително и чрез анкетиране на научните ръководители на докторанти, и следене за тяхното поддържане в съответствие с приоритетите на съответните научни области като мярка за непрекъснато поддържане на атрактивна изследователска среда. Аналогично и за предлаганите курсове в ЦО-БАН от специалисти от звеното.
9. Следене за редовното публикуване на обяви и заявки за докторантури по акредитираните специалности в обявяваните сесии за прием на докторанти.

Докладът от вътрешния одит обобщава направените проверки и откритите нередности, ако има такива, и отправя препоръки към компетентните органи и лица за одитираната докторската програма в ИФТТ-БАН.

Резултатите от анкетите и вътрешните одити подлежат на системен анализ от Комисията за вътрешни одити и Научния съвет на Института. Обсъждането на резултатите се съпровожда с формулиране на конкретни корективни действия, като например: актуализация на курсовете, подобряване на достъпа до инфраструктура или въвеждане на допълнителни обучителни семинари. В процеса се използват ключови показатели за ефективност (KPI): процент удовлетвореност на докторантите, среден брой публикации на докторант, процент завършили в нормативния срок. При необходимост се приемат решения за структурни промени, които гарантират непрекъснато подобрене на качеството на обучението.

Докладите от извършените вътрешни одити на всички докторски програми, както и направените препоръки и информация за предприетите действия от съответните органи, длъжностни лица, научни ръководители и докторанти след приемането им от Научния съвет на ИФТТ-БАН се съхраняват от научния секретар и се използват при провеждане на следващи вътрешни одити и при акредитацията на докторските програми от НАОА.

Приложение №1

Анкета за оценка на удовлетвореността на докторантите в ИФТТ - БАН

(резултатите се обработват анонимно)

Моля, оценете следните твърдения по скала от 1 до 5, където:

- 1 - Абсолютно несъгласен
- 2 - По-скоро несъгласен
- 3 – Не мога да преценя
- 4 – По-скоро съгласен
- 5 – Абсолютно съгласен

1. Научно ръководство

- - Удовлетворен съм от ангажираността, подкрепата и отделеното време от страна на моя научен ръководител за развитието на моята научна работа.
- - При нужда получавам от моя научен ръководител навременна и конструктивна обратна връзка.
- - Научният ми ръководител поощрява самостоятелното мислене и инициативност.

2. Учебна и изследователска среда

- - Средата в института е благоприятна за научна работа, налице е колегиална и стимулираща работна атмосфера.
- - Имам възможност за участие в научни конференции и семинари.
- - Поощрява се и се подкрепя участието на докторанти в научни проекти и научни публикации.
- - Моля опишете какви възможности за мобилност сте осъществили досега (дестинация, продължителност и цел на пребиваването, източник на финансовата подкрепа и др.). Признати ли да ви кредити за това?

3. Административна подкрепа

- - Административните процедури са ясни и достъпни.
- - Получавам навременна информация относно важни срокове и административни изисквания.
- - Административният персонал е отзивчив и ми оказва нужното съдействие.

4. Достъп до ресурси

- - Имам достъп до необходимите библиотечни и електронни бази данни и литература.
- - Лабораторната и техническа инфраструктура е на съвременно ниво и ми е осигурен нужния достъп до нея.
- - Удовлетворен съм от предлаганите по моята специалност лекционни курсове.

5. Общи впечатления

- - Доволен съм от качеството на обучението в докторската програма.
- - Информацията за докторските програми в ИФТТ-БАН е лесно достъпна и разбираема за потенциалните кандидати.
- - Програмата отговаря на моите очаквания и цели.
- - Бих препоръчал програмата на други кандидати.

Коментари и предложения

.....

.....

.....

.....

.....

ВЪТРЕШЕН ОДИТ на докторски програми в ИФТТ - БАН**Анкетна карта за научен ръководител****Дата:**

Акад. длъжност, научна степен, име	
Лаборатория	
Професионално направление	4.1. Физически науки
Брой докторанти – самост. ръководство	
Вид на докторантурите	
Съвместно ръководство (брой и вид докторанти, други научни ръководители)	
Електронен адрес за контакт	
Докторска програма	
Чрез какви средства се оповестяват докторските програми на потенциални заинтересовани лица?	
Какви допълнителни действия (на ниво институт/академия) са нужни за привличането на докторанти?	
Кои са основните трудности при привличането на качествени кандидати за докторските програми?	
Съществува ли сътрудничество с външни за ИФТТ учени, касаещо обучението на вашия / вашите докторанти? (Ако да – с кои?)	
Организиран ли се допълнителни мероприятия в ИФТТ насочени основно към докторантите? (Ако да – какви?)	
Има ли необходимост от увеличаване / модифициране на специализираните курсове във вашата докторантска програма? (Ако да – какво?)	
Изпращат ли се информационни материали директно до докторантите, свързани с проектни обучения и мобилности?	
Събира ли се информация за сродни програми в други научни институции и ВУЗ с цел сравнителен анализ и прави ли се такъв?	
Каква е честотата на актуализиране на обучителната и изследователската програма на докторанта/докторантите	

ви в съобразно новостите в съответната научна област?	
Какви общи проблеми виждате в работата с докторанти?	
Имате ли препоръки към ръководството?	
До каква степен смятате, че докторантите могат да работят самостоятелно?	